

آیین‌نامه داوری مسابقات
حفظ، قرائت و ترتیل قرآن کریم
و نعمات آسمانی (اذان، دعاخوانی، جمع خوانی
و مدیحه سرایی)
سال ۱۳۹۶

فهرست محتوا

تعاریف اختصاصی

مراحل برگزاری مسابقات

سطح پوشش شرکت کنندگان

مرحله برگزاری در یک مسابقه

رشته‌های مسابقات

بخش‌های هر رشته

دوره مسابقات

کلیات

مقدمات

کلیات اجرایی

کلیات فنیرشته‌های تحقیق و ترتیل

کلیات رشته‌های تحقیق و ترتیل

کلیات رشته‌های حفظ

انتخاب سؤال

هدایت حفاظ

جزئیات امتیازدهی بخش‌ها

تجوید

صحت قرائت

تجوید قرائت

فصاحت قرائت

وقف و ابتدا

موارد عمومی کسر امتیاز

امتیازدهی مرحله نهایی مسابقات رشته‌های خاص

لحن

رشته تحقیق

ضوابط و معیارها

موارد کسر امتیاز

رشته‌های ترتیل و حفظ

ضوابط و معیارها

موارد کسر امتیاز

صوت

رشته تحقیق

رشته‌های ترتیل و حفظ

صحت حفظ

کلیات فنی رشته‌های اذان و دعاخوانی

تعاریف اختصاصی

۱. مراحل برگزاری مسابقات: مرحله به دو معنا در آیین‌نامه به کار رفته است:

۱- ۱. سطح پوشش شرکت‌کنندگان که شامل موارد زیر است:

* شهرستان

* استان

* کشور

* بین‌الملل

۱- ۲. ممکن است در بعضی از مسابقات، نفرات ممتاز در بیش از یک مرحله و بیش از یک اجرای برنامه

انتخاب شوند. به هریک از این موارد نیز، مرحله برگزاری مسابقه اطلاق شده است.

مراحل برگزاری مسابقات کشوری، در کلیات رشته‌های مختلف ذکر شده است.

۲. رشته‌های مسابقات: هر رشته، یک عنوان مستقل در مسابقات است که از نظر محتوا یا سبک اجرا با سایر

رشته‌ها تفاوت دارد.

رشته‌های مسابقات مندرج در آیین‌نامه حاضر عبارت‌اند از:

* قرائت تحقیق

* قرائت ترتیل

* حفظ کل قرآن

* حفظ ۲۰ جزء قرآن

* حفظ ۱۰ جزء قرآن

* حفظ ۵ جزء قرآن

* اذان

* دعاخوانی

* همخوانی قرآن کریم و هم‌سرایی

* آثار کوتاه رسانه ای

۳. بخش‌های هر رشته: هریک از رشته‌های یادشده، دارای بخش‌های امتیازدهی مختلف و به شرح زیر است:

* رشته‌های قرائت تحقیق و ترتیل:

- تجوید

- وقف و ابتدا

- صوت

- لحن

- صحت حفظ

* رشته‌های حفظ قرآن:

- صحت حفظ

- تجوید

- وقف و ابتدا

- صوت

- لحن

* رشته اذان:

- صحت و فصاحت

- صوت

- لحن

- آداب، شرایط و اجرای ممتاز

* رشته دعاخوانی:

- صحت قرائت و تجوید

- وقف و ابتدا

- صوت

- لحن

- اصول اجرا

* همخوانی قرآن کریم:

- آداب و شرایط

- هماهنگی و حسن اجرا

- تجوید

- وقف و ابتدا

- صوت

- لحن

* هم‌سرایی:

- آداب و شرایط

- هماهنگی و حسن اجرا

- متن و ادا

- صوت

- لحن

۴. دوره مسابقات: نوبت برگزاری مسابقات سازمان اوقاف و امور خیریه در مرحله کشوری است. این نوبت در دستورالعمل اجرایی هر دوره ذکر می‌شود.

کلیات

الف_مقدمات

۱. مسابقات سازمان اوقاف و امور خیریه از سال ۱۳۹۴ در تمام رشته‌ها برای عموم علاقه‌مندان غیر از دانش‌آموزان برگزار می‌شود.

تذکر: براساس مصوبه مورخ ۱۳۹۴/۴/۲ ستاد عالی هماهنگی مسابقات قرآن کریم کشور، از این پسمسابقات ویژه دانش‌آموزان، با همکاری وزارت آموزش و پرورش برگزار خواهد شد.

۲. رشته‌های مسابقات، براساس جنسیت در مراحل مختلف به شرح زیر انجام می‌شود:

رشته	برادران	خواهران
حفظ ۵ جزء	استان	استان
حفظ ۱۰ جزء	کشور	کشور
حفظ ۲۰ جزء	کشور	کشور
حفظ کل	بین‌المللی	بین‌المللی
تحقیق	بین‌المللی	کشور
ترتیل	کشور	کشور
اذان	کشور	—
دعاخوانی	کشور	کشور
همخوانی قرآن و مدیحه‌سرایی	کشور	کشور
معارف		کشور
آثار کوتاه رسانه‌ای	کشور	کشور

۳. تعیین نوبت اجرای برنامه شرکت‌کنندگان در تمام مراحل، جنسیت‌ها و رشته‌های مسابقات (غیر از معارف) به قید قرعه انجام می‌گیرد.

۴. تعیین قطعات اجرای برنامه شرکت‌کنندگان در تمام مراحل، جنسیت‌ها و رشته‌های مسابقات (غیر از ابتهال، همخوانی قرآن و مدیحه‌سرایی، اذان و معارف) به قید قرعه انجام می‌گیرد.

۵. قبل از انجام مسابقات در تمام مراحل، آیین‌نامه داوری مسابقات در معرض دید شرکت‌کنندگان قرار داده می‌شود؛ همچنین در صورت امکان، جلسه‌ای برای آموزش آیین‌نامه در فرصتی مناسب برای شرکت‌کنندگان برگزار می‌گردد.

۶. رتبه‌بندی در رشته‌های تحقیق، ترتیل و حفظ بر اساس «آیین‌نامه سطح‌بندی نفرات برتر» مصوب کمیته فنی ستاد عالی هماهنگی مسابقات قرآن کریم کشور انجام می‌شود.

ب_ کلیات اجرایی

۱. شرکت کنندگان در هر مرحله، به محض حضور در جایگاه و اعلام مجری یا داور، به اجرای برنامه خواهند پرداخت.
 ۲. در مراحل که نوبت مسابقه هریک از شرکت کنندگان بر اساس قرعه تعیین می‌شود، در صورت عدم حضور شرکت کننده، حداکثر با دو نفر فاصله، شرکت کننده از دور رقابت‌ها حذف می‌گردد. در مراحل که قرعه تعیین نمی‌شود، با دو مرتبه خواندن نام تمام شرکت کنندگان به طور مجزا و عدم حضور، شرکت کننده از دور مسابقه حذف می‌شود.
 ۳. وجود مغایرت بیش از ۵ درصد امتیاز در بخش صحت حفظ و ۱۰ درصد در امتیازات سایر بخش‌ها، در هیئت نظارت مورد رسیدگی قرار می‌گیرد. چنانچه پس از شنیدن یا بررسی توسط داوران نتیجه تغییری نیافت، صورت جلسه توسط رییس هیئت داوران و ناظر مسابقه، تنظیم می‌شود.
 ۴. کنترل مصحف واحد که مورد استفاده شرکت کنندگان، جایگاه و داوران است، برعهده ناظر فنی و در صورت نبود ناظر، برعهده رییس هیئت داوران است.
 ۵. برای افراد راه یافته به مرحله نهایی مسابقات در تمام رشته‌ها در مرحله کشوری و استانی، شیوه انتخاب قرعه و انجام قرنطینه بر اساس نظر کمیته فنی و ستاد برگزاری مسابقات انجام می‌شود.
 ۶. در هر دوره، طبق دستورالعمل اجرایی مسابقات، در مرحله مقدماتی مسابقات در مرحله کشوری تمام رشته‌هایی که آزمون حفظ یا مفاهیم دارند، آزمون به عمل می‌آید.
 ۷. تعداد دقیق راه یافتگان به مرحله نهایی در مرحله کشوری در تمام رشته‌ها، بنابر تشخیص ستاد برگزاری مسابقات و با مشورت هیئت داوران، مشخص می‌شود.
 ۸. شرکت کنندگان می‌توانند درباره امتیاز کسب شده خودشان در هریک از بخش‌های داوری از طریق فرم مشخص، تقاضای تجدید نظر ارائه دهند.
- تذکر:** حداکثر زمان ارائه درخواست تجدید نظر، دو ساعت بعد از اعلام رسمی نتایج است.
۱۰. درباره مطالب پیش‌بینی نشده در این آیین‌نامه، تصمیم‌گیری کمیته فنی و ستاد برگزاری مسابقات، با رعایت اصول حاکم بر آیین‌نامه، نافذ است.

ج_ کلیات فنی رشته‌های قرائت و حفظ

- * مبنای مسابقات حفظ و قرائت قرآن کریم در تمام جنسیت‌ها و مراحل، روایت حفص از عاصم است. فقط در مرحله کشوری، رعایت روایت حفص از عاصم از طرق معتبر و مشروط به اجتناب از ترکیب طرق ضروری است.
- * مبنای مسابقات همخوانی قرآن کریم در تمام جنسیت‌ها و مراحل، روایات و قرائات سبع می‌باشد.

ج - ۱. کلیات رشته‌های قرائت تحقیق و ترتیل

۱. امتیازات رشته‌های تحقیق و ترتیل در بخش‌های مختلف به شرح زیر محاسبه می‌شود:

تجوید: ۳۵ امتیاز

وقف و ابتدا: ۱۵ امتیاز

صوت: ۲۰ امتیاز

لحن: ۳۰ امتیاز

آزمون کتبی حفظ: ۱۰۰ امتیاز

آزمون کتبی مفاهیم: ۱۰۰ امتیاز

۲. برای کسب رتبه در هر مرحله و جواز حضور در مرحله بعد، حداقل امتیاز کسب‌شده توسط شرکت‌کنندگان به شرح ذیل است:

عنوان / مرحله	تجوید	وقف و ابتدا	صوت	لحن	جمع کل
شهرستان	۲۵	۱۰	۱۲	۱۸	۶۵
استان	۲۷	۱۱	۱۳	۱۹	۷۰

۳. در صورت به تساوی رسیدن امتیازات دو یا بیش از دو نفر از شرکت‌کنندگان در مراحل ماقبل کشوری، تعیین رتبه پس از بررسی بخش‌های نمره‌دهی صورت می‌پذیرد که به ترتیب اولویت عبارت است از: تجوید، لحن، وقف و ابتدا و صوت.

۴. مسابقات رشته‌های تحقیق و ترتیل در مرحله کشوری به صورت زیر برگزار می‌شود:

۴-۱. هر شرکت‌کننده ابتدا در آزمون‌های کتبی حفظ و مفاهیم شرکت می‌کند. امتیاز شرکت‌کننده در هر یک از این آزمون‌ها ۱۰۰ امتیاز است.

۴-۲. متقاضیان این رشته‌ها در دو مرحله مقدماتی و نهایی (با حضور حدود ۲۵ درصد برتر در آزمون قرائت مرحله مقدماتی) تلاوت می‌کنند.

تذکر: برای تعیین افراد حائز سطوح برتر این رشته‌ها، پس از برگزاری آزمون‌های حفظ و مفاهیم و دو مرحله قرائت تحقیق و ترتیل، جمع امتیازات به صورت زیر محاسبه می‌شود: ۵ درصد امتیاز حفظ + ۵ درصد امتیاز مفاهیم + ۲۰ درصد امتیاز مرحله مقدماتی قرائت + ۷۰ درصد امتیاز مرحله نهایی.

۵. میزان قرائت در رشته‌ها، جنسیت‌ها و مراحل مختلف بر اساس مصاحف متداول ۶۰۴ صفحه‌ای پانزده سطر و با توجه به جدول ذیل تعیین می‌شود:

کشور		استان	شهرستان	جنسیت	رشته
مرحله اول	مرحله دوم				
۱۵ سطر	۹ سطر	۱۰ سطر	۸ سطر	خواهر	تحقیق
۲۰ سطر	۹ سطر	۱۰ سطر	۸ سطر	برادر	
۲۰ سطر	۱۰ سطر	۱۲ سطر	۱۰ سطر	خواهر	ترتیل
۲۵ سطر	۱۵ سطر	۱۵ سطر	۱۲ سطر	برادر	

تبصره: میزان قرائت مندرج در جدول فوق، تقریبی است و بر اساس تصمیم مشترک ستاد برگزاری مسابقات و کمیته فنی، تا ۲۰ درصد قابل تغییر است.

۶. قرعه قرائت هر شرکت کننده، با فاصله قرائت یک نفر و به قید قرعه تعیین می شود.

۷. حداقل امتیاز شرکت کنندگان در رشته های تحقیق و ترتیل در بخش های مختلف عبارت است از:

تجوید: ۱۰ امتیاز

وقف و ابتدا: ۵ امتیاز

صوت: ۷ امتیاز

لحن: ۱۰ امتیاز

ج - ۲. کلیات رشته های حفظ قرآن کریم

۱. امتیازات بخش های مختلف رشته های حفظ به شرح زیر محاسبه می شود:

صحت حفظ: ۱۰۰ امتیاز (در هر مرحله به طور مجزا)

تجوید: ۳۵ امتیاز

وقف و ابتدا: ۱۵ امتیاز

صوت: ۲۰ امتیاز

لحن: ۳۰ امتیاز

تذکر: در تمام مراحل برگزاری مسابقات که صحت حفظ و حسن قرائت مورد نظر است، امتیاز نهایی حافظ به صورت ۵۰ درصد امتیاز صحت حفظ و ۵۰ درصد امتیاز حسن قرائت محاسبه می شود.

مرحله	عنوان					
	صحت حفظ	تجوید	وقف و ابتدا	صوت	لحن	جمع کل
شهرستان	۷۰	۲۳	۱۰	۱۱	۱۶	۱۳۰
استان	۷۵	۲۴	۱۱	۱۲	۱۸	۱۴۰

۳. در صورت به تساوی رسیدن امتیازات دو یا بیش از دو نفر از شرکت کنندگان در مراحل ما قبل کشوری،

تعیین رتبه ممتاز پس از بررسی بخش‌های نمره‌دهی صورت می‌پذیرد که به ترتیب اولویت در رشته‌های مختلف عبارت است از: صحت حفظ، تجوید، وقف و ابتداء، لحن و صوت.

۴. مسابقات رشته حفظ کل قرآن کریم در مرحله کشوری، سه مرحله‌ای و به شرح زیر است:

۴-۱. مرحله اول (مرحله مقدماتی) خارج از سالن اصلی که فقط با حضور داوران صحت حفظ برگزار می‌شود.

تذکر: حافظ باید در این مرحله طوری قرائت کند که شأن کلام الهی حفظ شود و به دلیل سرعت در قرائت، مشکلی در شنیدن تلاوتش توسط داوران رخ ندهد.

۴-۲. مرحله دوم (مرحله نیمه‌نهایی) با حضور شرکت‌کنندگانی که موفق به کسب حد نصاب مرحله اول (۸۵ امتیاز) شده‌اند، در سالن اصلی برگزار خواهد شد.

۴-۳. مرحله سوم (مرحله نهایی) که ۵ تا ۱۰ نفر برتر پس از جمع امتیازات مراحل اول و دوم به آن راه می‌یابند.

* مسابقات سایر رشته‌های حفظ قرآن کریم در مرحله کشوری، دو یا سه مرحله‌ای (براساس نظر مشترک ستاد برگزاری مسابقات و کمیته فنی) است. در صورت دو مرحله‌ای بودن، همانند دو مرحله نخست رشته حفظ کل و در صورت سه مرحله‌ای بودن، عیناً همانند تمام مراحل حفظ کل است.

تبصره ۱: در مرحله کشوری رشته‌های حفظ قرآن کریم، در صورت سه مرحله‌ای بودن، امتیازات به شرح زیر اختصاص می‌یابد و حائزان رتبه‌های برتر مشخص می‌شوند: ۱۰ درصد امتیاز صحت حفظ مرحله اول + ۵ درصد امتیاز مفاهیم + ۲۵ درصد امتیاز مرحله نیمه‌نهایی + ۶۰ درصد امتیاز مرحله نهایی.

تبصره ۲: در مرحله کشوری رشته‌های حفظ قرآن کریم، در صورت دو مرحله‌ای بودن، امتیازات به شرح زیر اختصاص می‌یابد و حائزان رتبه‌های برتر مشخص می‌شوند: ۲۵ درصد امتیاز صحت حفظ مرحله اول + ۵ درصد امتیاز مفاهیم + ۷۰ درصد امتیاز مرحله نهایی.

۵. داوران تجوید برای هر یک از سؤالات حافظ، نمره کامل را به صورت جداگانه منظور می‌کنند و نمره نهایی تجوید حافظ، معدل آن‌ها خواهد بود. داوران سایر بخش‌ها (وقف و ابتداء، صوت و لحن) نمره حافظ را برای کل سؤالات منظور می‌کنند.

تبصره: اگر حافظ سؤالی را پاسخ ندهد یا در ارائه آن به میزانی اشکال داشت که قبل از اتمام سؤال، تلاوت او توسط هادی حافظان قطع شد، فقط داوران رشته صحت حفظ، امتیاز آن سؤال را از حافظ کسر می‌کنند. امتیاز تجوید حافظ در چنین مواردی، میانگین امتیاز سؤالاتی است که حافظ تا آنجا قرائت کرده است ولو به پایان سؤال نرسیده باشد. در چنین مواردی، امتیاز حافظ در سایر بخش‌ها (وقف و ابتداء، صوت و لحن)، امتیاز سؤالاتی است که حافظ تا آنجا قرائت کرده است ولو به پایان سؤال نرسیده باشد.

۶. حداقل امتیاز شرکت کنندگان در رشته‌های حفظ در بخش‌های مختلف عبارت است از:

صحت حفظ: ۳۰ امتیاز

تجوید: ۱۰ امتیاز

وقف و ابتدا: ۵ امتیاز

صوت: ۷ امتیاز

لحن: ۱۰ امتیاز

انتخاب سؤال:

۷. سؤالات مربوط به رشته صحت حفظ به صورت قرعه و سؤالات هرنفر در یک قرعه در نظر گرفته می‌شود.

۸. در مراحل اول و دوم مسابقات حفظ در مرحله کشوری، در رشته حفظ کل از هر ۱۰ جزء، یک سؤال پرسیده می‌شود. در سایر رشته‌های حفظ، دو سؤال از دو قسمت محفوظات مطرح می‌شود.

تبصره: محفوظات حافظ باید پیوسته باشد؛ در غیر این صورت باید حداکثر مشتمل بر دو بخش باشد.

۹. تعداد و میزان سؤالات در مراحل و رشته‌های مختلف حفظ قرآن براساس مصاحف متداول ۶۰۴ صفحه‌ای ۱۵ سطری و با توجه به جدول ذیل تعیین می‌شود:

کشور		استان	شهرستان	رشته
مرحله دوم	مرحله اول			
۲ سؤال ۱۵ سطری	۳ سؤال ۱۵ سطری	۳ سؤال ۱۰ سطری	۳ سؤال ۸ سطری	حفظ کل
(غیرنهایی) ۲ سؤال ۱۵ سطری	۲ سؤال ۱۵ سطری	۲ سؤال ۱۰ سطری	۲ سؤال ۸ سطری	سایر رشته‌های حفظ

تبصره ۱: میزان پرسش مندرج در جدول فوق تقریبی است و براساس تصمیم مشترک ستاد برگزاری مسابقات و هیئت داوران، تا ۲۰ درصد قابل تغییر است.

تبصره ۲: در مرحله نهایی تمام رشته‌های حفظ قرآن، تعداد سؤالات، میزان هر سؤال و توزیع آن‌ها مطابق تصمیم کمیته فنی و پس از مشورت با داوران صحت حفظ تعیین می‌شود.

۱۰. رعایت عدالت در انتخاب سؤال از نظر مکان شروع آیه در صفحه، انتقال تلاوت به صفحه بعد، تعداد سطور و نظایر آن‌ها ضروری است.

هدایت حفاظ:

۱۱. داور یا داوران صحت حفظ و نیز هادی حافظان باید حافظ کل قرآن کریم باشند.
۱۲. هادی حافظان در هر رشته از رشته‌های حفظ باید ثابت باشد و تمام شرکت‌کنندگان آن رشته را هدایت کند.
- تذکر:** اصل بر آن است که هادی حافظان به تلاوت حافظ امتیاز دهد؛ مگر در شرایطی که طبق تصمیم مشترک ستاد برگزاری مسابقات و هیئت داوران، به امتیازدهی هادی حافظان نیاز نباشد.
۱۳. لازم است عبارت ابتدایی هر سؤال به میزانی که برای حافظ قابل تشخیص و ادامه دادن باشد، تلاوت شود.
۱۴. در صورت اتمام سؤال در خلال آیه، تلاوت حافظ در اولین موضع وقف، قطع می‌شود.
۱۵. در اشتباهات مربوط به کلمه، کلمات و آیات، داور هادی تنها یکبار تذکر می‌دهد و در صورت تصحیح نکردن حافظ، داور هادی آن را تصحیح و حداکثر امتیاز آن بخش را از حافظ کسر می‌کند.
- تبصره:** در اشتباهات مربوط به حروف و حرکات، تذکر داور هادی ضروری نیست.
۱۶. برای تذکر اشتباهات حافظ در کلمه و عبارت، داور هادی تا قبل از کلمه یا عبارت اشتباه را تلاوت می‌کند.
۱۷. در صورتی که حافظ دچار مکث شود، داور هادی نباید عبارت قبل از مکث را تلاوت کند.
- تبصره ۱:** در صورتی که بعد از مکث، داور هادی عبارت قبل را طوری تکرار کند که باعث یادآوری حافظ شود، علاوه بر کسر امتیاز مکث، یکبار امتیاز تکرار دیگر نیز از حافظ کسر می‌شود.
- تبصره ۲:** اگر بعد از تکرار داور هادی، حافظ نتواند بخش فراموش شده را به خاطر آورد، داور هادی به حافظ کمک نموده، حسب نوع کمک، امتیاز مربوط را از حافظ کسر می‌کند؛ ولی به دلیل مکث و تکرار، امتیازی از حافظ کسر نمی‌شود.
۱۸. چنانچه حافظ در اثنای تلاوت هر سؤال بیش از ۲۰ امتیاز از دست دهد، تلاوت او قطع و امتیاز مربوط به صحت حفظ آن سؤال، به‌طور کامل از وی کسر خواهد شد. کسر بیش از ۲۰ امتیاز باید توسط تمام داوران صحت حفظ صورت گرفته باشد؛ اما در صورتی که تنها برخی از داوران صحت حفظ این میزان را کسر کرده باشند، قرائت حافظ باید ادامه پیدا کند.

جزئیات امتیازدهی بخش‌ها

تجوید (۳۵ امتیاز)

این بخش شامل سه قسمت است: صحت قرائت، تجوید قرائت و فصاحت قرائت.

الف_صحت قرائت

۱. موارد کسر ۴ امتیاز:

۱ - ۱. حذف، اضافه، جابه‌جایی یا تغییر یک کلمه؛

۱ - ۲. حذف، اضافه، جابه‌جایی یا تغییر بیش از یک کلمه (اعم از عبارت، آیه یا سطر).

۲. موارد کسر ۳ امتیاز:

۲ - ۱. حذف، اضافه و تبدیل کردن صداها به یکدیگر؛ مانند تبدیل صدای کوتاه به صدای کوتاه دیگر؛ تبدیل صدای کوتاه به صدای کشیده و بالعکس و خطا در صلۀ هاء ضمیر؛

۲ - ۲. حذف و اضافه کردن تشدید و تنوین؛

تبصره: کسر امتیاز اختلال در تلفظ تشدید، به تشخیص داور حداکثر تا ۱ امتیاز است.

۲ - ۳. وصل به سکون، وقف به حرکت و رعایت نکردن وقف به اسکان یا ابدال.

۲ - ۴. حذف، اضافه یا تغییر حرف.

تذکره ۱: در تمام موارد مذکور، در صورت اصلاح پیش از تجدید نفس، فقط ۱ امتیاز کسر می‌شود.

تذکره ۲: تکرار یک خطا در تمام موارد مذکور، موجب کسر مجدد امتیاز به همان میزان خواهد شد.

تذکره ۳: اشتباهات در تمام موارد مذکور اعم از اعراب، حروف، عبارات و کلمات و مواردی مانند وصل به سکون یا وقف به حرکت، اشباع یا عدم اشباع، تبدیل حرکات کوتاه به کشیده و بالعکس، فقط توسط داوران صحت حفظ کسر امتیاز می‌شود و داوران رشته تجوید امتیازی از حافظ کسر نخواهند نمود.

۳. موارد کسر ۲ امتیاز:

به ازای هر سطر تلاوت کمتر یا بیشتر از حد تعیین شده.

ب_ تجوید قرائت

۱. موارد کسر ۲ امتیاز:

تبدیل کامل مخارج حروف یا صفات ممیّز.

تبصره ۱: در صورت ادای ناقص، حداکثر ۱ امتیاز کسر خواهد شد.

تبصره ۲: در صورت اصلاح فوری بدون تجدید نفس، ۱ امتیاز و در صورت تکرار غلط، ۲ امتیاز دیگر کسر خواهد شد.

تبصره ۳: سقف کسر امتیاز برای تلفظ نادرست هر حرف، ۴ امتیاز است.

۲. موارد کسر ۱ امتیاز:

۲ - ۱. رعایت نکردن هریک از نکات و قواعد تجویدی؛

تبصره ۱: در صورت اجتماع بیش از یک قاعده در یک موضع، هریک جداگانه محاسبه می‌شود.

تبصره ۲: رعایت ناقص موارد یاد شده نظیر توازن میزان غنه‌ها و مدها، با توجه به میزان نقص موجب کسر ۰/۵ تا ۰/۷۵ امتیاز خواهد شد.

تبصره ۳: در صورت تکرار هر یک از موارد فوق، به ازای هر مورد و برای هر حرف، حداکثر ۳ امتیاز کسر خواهد شد؛ برای مثال، عدم رعایت قلقله در هر یک از حروف آن، موجب کسر حداکثر ۳ امتیاز برای آن حرف خواهد شد. در مواردی مانند مد، سقف کسر امتیاز برای هر نوع آن است.

۲ - ۲. تداخل غیر متعارف یا افراطی در تلفظ دو حرف مجاور بنا به تشخیص داور، مانند تداخل تلفظ حرف عین درمیم در کلمه «یعملون»، تداخل تلفظ حرف عین در لام در کلمه «نعلن» و نظایر آن؛

۲ - ۳. اختلال‌های ناخواسته در تلفظ الفاظ قرآن و بروز مشکلاتی از قبیل تپق (اشکال لحظه‌ای در تلفظ حرکت، حرف و کلمه و اصلاح درجا).

تبصره ۱: در مواردی که آب‌پریدگی در گلو رخ دهد، فقط داور صوت امتیاز کسر می‌کند.

تبصره ۲: در صورت عدم اصلاح موارد مذکور، متناسب با نوع خطای پدید آمده، از امتیاز کسر خواهد شد؛ مانند این که بر اثر تپق، حرکتی تغییر کند یا حرفی به حرف دیگر تبدیل شود.

تذکر: در مواردی که قرائت حافظ به دلیل تغییر در مخرج حرف یا شیوه تلفظ آن دارای ابهام باشد، کسر امتیاز پس از مشورت داوران صحت حفظ و تجوید تنها از یک بخش صورت می‌گیرد.

ج_ فصاحت قرائت:

فصاحت در قرائت قرآن کریم، تلفظ واضح حروف و حرکات بر اساس لهجه خالص عربی، بدون تکلف و دوراز گنگی و نامفهومی است.

فصاحت دارای ۷ امتیاز است که امتیاز آن با توجه به عناوین زیر تقسیم می‌شود:

۱. تلفظ ممتاز و روان حروف: ۳ امتیاز

۲. تلفظ ممتاز حرکات: ۳ امتیاز

۳. تنظیم سرعت تلاوت: ۱ امتیاز

کسر امتیاز به دلیل اختلال در فصاحت به ترتیب زیر می‌باشد:

۱. اختلال کلی و عمومی در تلفظ ممتاز و روان حروف به صورت کلی از سقف ۳ امتیاز در موارد زیر:

* مخارج، صفات و احکام حروف؛

* تکلف یا سستی در رعایت مخارج، صفات و احکام حروف؛

* زیادت و نقصان در مکث بر حروف ساکن، مشدد و تکیه‌ها.

۲. اختلال در تلفظ ممتاز حرکات، هر مورد ۰/۲۵ امتیاز در موارد زیر:

* حرکات کوتاه و کشیده؛

* نقص در کیفیت تلفظ حرکات بر اساس لهجه فصیح عربی؛

* نقصان و زیادت در کشش صداهای کوتاه و کشیده.

۱.۳ اختلال در سرعت تلاوت، هر مورد ۰/۲۵ امتیاز در موارد زیر:

* سرعت متناسب ادای حروف و حرکات در طول تلاوت (تند و کند خواندن، اسراع و ابطای برخی

از کلمات و عبارات)؛

* توازن نداشتن سرعت ادای حروف و حرکات و مد طبیعی در طول تلاوت (که در مجموع موجب

خلل در کیفیت ترتیل تلاوت می‌گردد).

تذکر: اگر حافظ سؤالی را پاسخ ندهد یا در ارائه آن به میزانی اشکال داشته باشد که قبل از اتمام سؤال،

تلاوت او توسط هادی حافظان قطع گردد، امتیاز تجوید حافظ، میانگین امتیاز سؤالاتی است که حافظ تا

آنجا قرائت کرده است ولو به پایان سؤال نرسیده باشد.

وقف و ابتدا (۱۵ امتیاز)

سقف امتیاز وقف و ابتدا در مسابقات، ۱۵ امتیاز است؛ ولی در مرحله نهایی مسابقات رشته‌های تحقیق،

تحقیق همراه حفظ و ترتیل که قطعه ثابت یا همسان ارائه می‌شود، ۱ امتیاز مثبت لحاظ می‌شود و سقف

امتیاز، ۱۴ است و روش امتیاز دهی در چنین مسابقاتی به طور جداگانه ذکر می‌شود.

الف_ موارد عمومی کسر امتیاز:

۱. وقف، وصل یا ابتدای اقبح (دارای مفهوم کفرآمیز) میان آیات و وصل اقبح آیات، موجب کسر ۲/۵ تا ۳

امتیاز می‌شود.

۲. وقف، وصل یا ابتدای قبیح مغیر معنا میان آیات و وصل قبیح مغیر معنای آیات، موجب کسر ۱/۵ تا ۲

امتیاز می‌شود.

۳. وقف، وصل یا ابتدای قبیح ناقص میان آیات و وصل قبیح ناقص آیات، موجب کسر ۱ تا ۱/۵ امتیاز

می‌شود.

* عبور از وقف لازم که حسب مورد، ممکن است معنای اقبح یا قبیح ایجاد کند، مطابق بندهای بالا موجب

کسر امتیاز می‌شود.

۴. رعایت نکردن اولویت‌های وقف، وصل و ابتدا موجب کسر ۰/۵ تا ۱ امتیاز می‌شود.

تبصره ۱: چنانچه قاری در یک نفس، هم وصل و عبور از محل وقف انجام دهد و هم وقف صحیح با اولویت

کمر مرتکب شود، تنها بر اساس حداکثر امتیاز منفی از وی کسر امتیاز صورت می‌گیرد. اما در صورتی که

قاری در یک نفس، هم وصل و عبور از محل وقف انجام دهد ولی وقف قبیح ناقص یا مغیر معنا مرتکب شود،

به ازای وصل و وقف، از وی دو بار کسر امتیاز صورت می‌گیرد.

تبصره ۲: در عبارات کوتاهی که امکان وصل دارد و کمال معنای عبارت اول در عبارت دوم است، در صورت

جدا کردن ۰/۵ امتیاز کسر می‌شود.

۵. در مورد وقف اضطراری به دلیل کمبود نفس، عطسه، سرفه و نظایر آن‌ها، امتیازی کسر نمی‌شود.

تبصره: در صورتی که قاری به لحاظ بی توجهی، از محل وقف مناسب عبور کند و وقف قبیح یا اقبیح - و لو به دلیل کمبود نفس - مرتکب شود، وقف او اضطراری محسوب نمی‌شود و مطابق بندهای ۱، ۲ و ۳، از او امتیاز کسر می‌شود.

۶. نفس کشیدن مخفی یا آشکار در غیر محل وقف، موجب کسر ۳ امتیاز در هر مورد می‌شود.

۷. تکرار بدون دلیل هر بخش از آیه در هر نفس، موجب کسر ۰/۵ امتیاز می‌شود.

تبصره ۱: اگر تکرار برای اصلاح اغلاط اعرابی، حرفی و کلمه‌ای باشد، موجب کسر امتیاز نخواهد شد، ولی تکرار برای غیر اصلاح اغلاط مذکور از قبیل تغییر درجه صوتی یا مقام، مانع از کسر امتیاز نخواهد شد.

تبصره ۲: در مسابقات رشته‌های حفظ، در صورتی که تکرار به دلیل اصلاح محفوظات باشد، امتیازی کسر نخواهد شد.

۸. مکث نا متناسب و بیش از حد در رشته‌های تحقیق، تحقیق همراه حفظ و ترتیل، در هریک از مواضع زیر به کسر ۰/۲۵ امتیاز و حداکثر تا ۱ امتیاز در کل تلاوت منجر می‌شود:

۸- ۱. مکث طولانی در مواضع وقف اضطراری و وقف مرخص.

۸- ۲. مکث طولانی برهم زننده نظم قرائت.

تذکره ۱: در مسابقات رشته‌های حفظ، فقط در مواردی که حافظ به صورت اختیاری، محلی را برای وقف و ابتدا انتخاب می‌کند، از او امتیاز کسر می‌شود؛ اما چنانچه وقف نامناسب و مکث به دلیل اشکال در ارائه محفوظات باشد یا برای تصحیح قسمتی که اشتباه تلاوت کرده، ابتدا نماید، امتیازی از او کسر نخواهد شد.

تذکره ۲: اگر حافظ سؤالی را پاسخ ندهد یا در ارائه آن به میزانی اشکال داشته باشد که قبل از اتمام سؤال، تلاوت او توسط هادی حافظان قطع گردد، امتیاز وقف و ابتدای حافظ، فقط براساس سؤالاتی در نظر گرفته می‌شود که حافظ تا آنجا قرائت کرده است و لو به پایان سؤال نرسیده باشد.

تذکره ۳: اگر حافظ نتواند حداقل یک سؤال را تا انتها پاسخ دهد، حداقل امتیاز وقف و ابتدا را دریافت می‌کند.

امتیازدهی مرحله نهایی مسابقات رشته‌های تحقیق، تحقیق همراه حفظ قرآن و ترتیل:

۱. کسر امتیاز وقف و ابتدا در این مرحله از ۱۴ صورت می‌گیرد و ۱ امتیاز دیگر، امتیاز مثبت است که به قاری‌ای تعلق می‌گیرد که:

۱- ۱. امتیازی از او کسر نشده باشد.

۱- ۲. قاری بهترین وقف، وصل و ابتداها را انجام داده باشد. چنانچه قاری در وقف و ابتدا دچار اشکال نباشد، اما نتواند بهترین وقف، وصل و ابتداها را انجام دهد، از ۰/۲۵ تا ۰/۵ امتیاز به ازای هر مورد از سقف ۱ امتیاز کسر می‌شود.

۲. کسر امتیاز، طبق ۸ بند یاد شده و بند ذیل صورت می‌گیرد.

۳. چنانچه وصل در فواصل آیات، ضروری یا دارای اولویت باشد:

۳- ۱. وقف یا ابتدای اقبیح (دارای مفهوم کفرآمیز) موجب کسر ۱/۵ امتیاز می‌شود.

۳-۲. وقف یا ابتدای قبیح مغیر معنا موجب کسر ۱ امتیاز می‌شود.

۳-۳. وقف یا ابتدای ناقص موجب کسر ۵/۰ امتیاز می‌شود.

تبصره: در مواردی که در چند آیه متوالی، ابتدا از آغاز آیه‌ای ناقص، مغیر معنا یا اقبیح باشد، ولی امکان ابتدای صحیح برای قاری وجود نداشته باشد، ابتدا از آغاز آیات موجب کسر امتیاز نمی‌شود.

صوت (۲۰ امتیاز)

صوت رشته تحقیق:

۱. طنین (رنگ): ۵ امتیاز

۲. انعطاف: ۴ امتیاز

۳. مساحت (وسعت): ۴ امتیاز

امتیاز مساحت صوت به شرح زیر توزیع می‌شود:

* از بم‌ترین درجه صدا تا ۸ درجه (یک اکتاو) ۱ امتیاز

* از بم‌ترین درجه صدا تا ۱۱ درجه ۲ امتیاز

* از بم‌ترین درجه صدا تا ۱۲ درجه ۵/۲ امتیاز

* از بم‌ترین درجه صدا تا ۱۳ درجه ۳ امتیاز

* از بم‌ترین درجه صدا تا ۱۴ درجه ۵/۳ امتیاز

* از بم‌ترین درجه صدا تا ۱۵ درجه (دواکتاو) ۴ امتیاز

۴. استفاده مطلوب و هنرمندانه از صوت: ۳ امتیاز

۵. شدت (حجم یا ولوم): ۲ امتیاز

۶. تحریر: ۲ امتیاز

* آب‌پردن در گلو، سکسکه و نظایر آن، فقط توسط داور صوت کسر امتیاز می‌شود.

صوت رشته‌های ترتیل و حفظ:

۱. طنین (رنگ): ۶ امتیاز

۲. انعطاف: ۴ امتیاز

۳. شدت (حجم یا ولوم): ۳ امتیاز

۴. استفاده مطلوب و هنرمندانه از صوت: ۳ امتیاز

۵. مساحت (وسعت): ۵/۲ امتیاز

۶. تحریر: ۵/۱ امتیاز

* آب‌پردن در گلو، سکسکه و نظایر آن، فقط توسط داور صوت کسر امتیاز می‌شود.

تذکر: اگر حافظ سؤالی را پاسخ ندهد یا در ارائه آن به میزانی اشکال داشته باشد که قبل از اتمام سؤال، تلاوت او توسط هادی حافظان قطع گردد، امتیاز صوت حافظ، فقط براساس سؤالاتی در نظر گرفته می‌شود که حافظ تا پایان سؤال به آن‌ها پاسخ داده است.

لحن (۳۰ امتیاز)

لحن رشته تحقیق:

الف_ ضوابط و معیارها:

۱. قدرت تنگیم (پردازش نغمه‌ها): ۵ امتیاز
۲. تنظیم و توزیع آهنگ‌ها بر عبارات (اندازه‌گیری): ۴ امتیاز
۳. رعایت تکیه‌های صوتی (نبر صحیح کلمات): ۴ امتیاز
- * هر مورد که نبر کلمه به صورت فاحش و کاملاً غیرعرفی تغییر پذیرد، ۰/۲۵ امتیاز کسر می‌شود.
۴. القای معانی و رعایت تعبیرات با استفاده از مهارت‌های صوتی و لحنی: ۴ امتیاز
۵. تنوع ردیف‌های لحنی یا مقام: ۲ امتیاز
۶. تأثیر معنوی (خشوع در تلاوت): ۲ امتیاز
۷. انتخاب ردیف‌های زیبا و جذاب: ۲ امتیاز
۸. خلاقیت و نوآوری مطابق با عرف تلاوت در ردیف‌های لحنی: ۲ امتیاز
۹. استفاده هنری و مطلوب از تحریرها: ۲ امتیاز
۱۰. ارائه فرود عرفی در مقام و محدوده درجه صوتی شروع تلاوت: ۲ امتیاز
- * ۱ امتیاز: مشابهت فرود با شروع؛
- * ۱ امتیاز: نزدیک بودن درجه صوتی فرود با شروع در محدوده صوتی حداکثر یک اکتاو
۱۱. انتخاب سرعت مناسب: ۱ امتیاز

ب_ موارد کسر امتیاز:

۱. موارد کسر ۲ امتیاز:

- ۱- ۱. شروع تلاوت به‌طور غیرمتعارف (خارج از توقع تلاوت مجلسی)؛
- ۱- ۲. ناهمگونی ردیف‌ها (بیشتر از ۱/۵ پرده).

۲. موارد کسر ۱ امتیاز:

- ۲- ۱. خروج از مقام؛
- ۲- ۲. انتقال ناهمگون مقام.
- ۲- ۳. ناهمگونی ردیف‌ها (کمتر از ۱/۵ پرده)؛
- ۲- ۴. ناهمگونی صوت و لحن.

۳. موارد کسر ۰/۵ امتیاز:

- ۳- ۱. تکلف و فشار در اجرای نغمات؛
- ۳- ۲. عدم توازن در سرعت تلاوت.

۴. موارد کسر ۰/۲۵ امتیاز:

- ۴- ۱. ناکوکی یا خروج از ردیف صدا؛
- ۴- ۲. نامطلوب بودن یا لغزش تحریرها.

تذکر: میزان کسر امتیاز در مجموع موارد منفی، نباید از ۴ امتیاز تجاوز کند و بیش از این، کسر امتیاز صورت نمی‌گیرد.

لحن رشته‌های ترتیل و حفظ:

الف - ضوابط و معیارها:

۱. رعایت اسلوب ترتیل: ۵ امتیاز
۲. تنوع ردیف‌های لحنی یا مقام: ۴ امتیاز
۳. تنظیم و توزیع آهنگ‌ها بر عبارات (اندازه‌گیری): ۴ امتیاز
۴. رعایت تکیه‌های صوتی (نبر صحیح کلمات): ۴ امتیاز
- * هر مورد که نبر کلمه به صورت فاحش و کاملاً غیرعرفی تغییر پذیرد، ۰/۲۵ امتیاز کسر می‌شود.
۵. قدرت تنگیم (پردازش نغمه‌ها): ۴ امتیاز
۶. تأثیر معنوی (خشوع در تلاوت): ۲ امتیاز
۷. خلاقیت و نوآوری مطابق با عرف ترتیل: ۲ امتیاز
۸. القای معانی و رعایت تعبیرات: ۲ امتیاز
۹. انتخاب سرعت مناسب: ۲ امتیاز
۱۰. استفاده هنری و مطلوب از تحریرها: ۱ امتیاز

ب- موارد کسر امتیاز:

۱. موارد کسر ۲ امتیاز:

ناهمگونی ردیف‌ها (بیشتر از ۱/۵ پرده)

۲. موارد کسر ۱ امتیاز:

- ۱-۲. خروج از مقام؛
- ۲-۲. انتقال ناهمگون مقام؛
- ۲-۳. ناهمگونی ردیف‌ها (کمتر از ۱/۵ پرده)؛
- ۲-۴. ناهمگونی صوت و لحن.

۳. موارد کسر ۰/۵ امتیاز:

- ۳-۱. تکلف و فشار در اجرای نغمه‌ها؛
- ۳-۲. عدم توازن در سرعت تلاوت.

۴. موارد کسر ۰/۲۵ امتیاز:

- ۴-۱. ناکوکی یا خروج از ردیف صدا؛
- ۴-۲. نامطلوب بودن یا لغزش تحریرها.

تذکر ۱: میزان کسر امتیاز در مجموع موارد منفی، نباید از ۴ امتیاز تجاوز کند و بیش از این، کسر امتیاز صورت نمی‌گیرد.

تذکر ۲: در رشته‌های حفظ، فقط در مواردی که حافظ به صورت طبیعی قرائت می‌کند، به او امتیاز لحن

داده می‌شود و در مواردی که حافظ به دلیل فراموشی، دچار اشتباه یا مکث شود و نظم قرائت وی مختل گردد، کسر امتیاز صورت نمی‌پذیرد.

تذکر ۳: اگر حافظ سؤالی را پاسخ ندهد یا در ارائه آن به میزانی اشکال داشته باشد که قبل از اتمام سؤال، تلاوت او توسط هادی حافظان قطع گردد، امتیاز لحن حافظ، فقط براساس سؤالاتی در نظر گرفته می‌شود که حافظ تا پایان سؤال به آن‌ها پاسخ داده است.

صحت حفظ (۱۰۰ امتیاز)

* مبنای اصلی و غالبی در بخش صحت حفظ، ظاهر و رسم الخط کلمات است.

۱. اشتباه در حرکات و حروف (حذف، اضافه، جابه‌جایی و تغییر):

۱ - ۱. تصحیح فوری حافظ: کسر ۰/۵ امتیاز

۱ - ۲. تصحیح نکردن حافظ: کسر ۱ امتیاز

* منظور از حرف در این بخش، حروف الفبا است و کلماتی که در دستور زبان عربی حرف تلقی می‌شوند (نظیر: حتی، الی، فی، عن) را شامل نمی‌شود. در صورت بروز اشکال در این‌گونه کلمات، کسر امتیاز در ستون کلمه صورت می‌پذیرد.

* اگر حرکت کوتاه به حرکت کوتاه دیگر تبدیل شود، فقط یک مورد کسر امتیاز برای حافظ در نظر گرفته می‌شود؛ مانند تبدیل «عَبَادٌ» به «عِبَادٍ»، «أَنْتَ» به «أَنْتِ».

* اگر حرکت کشیده به حرکت کشیده دیگری تبدیل شود، فقط یک مورد کسر امتیاز برای حافظ در نظر گرفته می‌شود؛ مانند تبدیل «أَنْهَ» به «أَنْهَا»، «تَابُوا» به «تَابَا».

* اگر حرکت کوتاه به حرکت کشیده هم‌جنس خود یا بالعکس تبدیل شود، فقط یک مورد کسر امتیاز برای حافظ در نظر گرفته می‌شود؛ مانند تبدیل «قَالَ» به «قَالَا»، «رَبِّي» به «رَبِّ».

* اگر حرکت کوتاه به حرکت کشیده غیرهم‌جنس خود یا بالعکس تبدیل شود، دو بار کسر امتیاز برای حافظ در نظر گرفته می‌شود؛ مانند تبدیل «قَالَ» به «قَالُوا»، «فَأْتُوا» به «فَأْتِ».

* یک حرف در ضمائر، یک حرف در موصولات، حرف مضارعه و موارد مشابه، هنگام تبدیل و تغییر به عنوان حرف تلقی شده، در همین ستون کسر امتیاز می‌گردد؛ مانند تبدیل «مَنْهُمْ» به «مَنْكُم»، «مَنْهَ» به «مَنْك»، «الَّذِي» به «الَّتِي»، «تَغْفِرُ» به «يَغْفِرُ».

* باید توجه داشت که حرف همراه حرکت خود مجموعاً یک حرف حساب می‌شود و فقط یک بار کسر امتیاز صورت می‌گیرد.

تذکر: در مواردی که قرائت حافظ به دلیل تغییر در مخرج حرف یا روش تلفظ آن دارای ابهام باشد، پس از مشورت داوران صحت حفظ و تجوید، کسر امتیاز تنها از یک بخش صورت می‌گیرد.

۲. اشتباه در یک کلمه (حذف، اضافه، جابه‌جایی و تغییر):

۲ - ۱. تصحیح فوری حافظ: کسر ۱ امتیاز

۲ - ۲. تصحیح حافظ با تذکر داور هادی: کسر ۲ امتیاز

۲ - ۳. تصحیح نکردن حافظ: کسر ۳ امتیاز

* کلماتی که در قرآن کریم به صورت ترکیبی از حروف و کلمه یا دو یا چند کلمه آمده یا توجه به رسم الخط قرآن، یک کلمه محسوب می‌شود؛ مانند فلیقاتل، فسیکفیکهم، فاسقیناکموه.

* اگر در جابه‌جایی حروف (نه اعراب) ریشه و معنای کلمه تغییر کند، کسر نمره در بخش کلمه صورت می‌گیرد؛ مانند تبدیل «یعلمون» به «یعملون»، «نصیر» به «بصیر».

* یک کلمه و یک حرکت در کلمه قبل یا بعد از آن، در امتیاز دهی به منزله یک کلمه محاسبه می‌شود و کسر امتیاز مربوط به آن در ستون کلمه لحاظ خواهد شد؛ مانند: «و الله» به جای «إِنَّ اللَّهَ»، «و ربک» به جای «مِن رَّبک».

* یک حرف و یک کلمه کنار هم، در امتیاز دهی به منزله یک کلمه محاسبه می‌شود و کسر امتیاز مربوط به آن در ستون کلمه لحاظ خواهد شد؛ مانند: «هذه انعام و حرث» به جای «و قالوا هذه انعام و حرث».

* هر یک از حروف مقطعه (تک حرفی یا بیشتر) یک کلمه محسوب می‌شود و اختلال در کل یا بعضی از حروف آن، موجب کسر نمره در ستون اشتباه در کلمه می‌گردد.

۳. اشتباه در کلمات (حذف، اضافه، جابه‌جایی و تغییر):

۳ - ۱. تصحیح فوری حافظ: کسر ۱/۵ امتیاز

۳ - ۲. تصحیح حافظ با تذکر داور هادی: کسر ۲/۵ امتیاز

۳ - ۳. تصحیح نکردن حافظ: کسر ۴ امتیاز

* منظور از کلمات، عبارتی بیش از یک کلمه است؛ مانند: «والمجاهدون باموالهم و انفسهم فی سبیل الله» به جای «و المجاهدون فی سبیل الله باموالهم و انفسهم»، «والله خبیر بما تعملون» به جای «والله بما تعملون بصیر».

* بسمله در ابتدای سوره‌ها در حکم عبارت است.

۴. عدم رعایت ترتیب آیات و جابه‌جایی آن‌ها:

۴ - ۱. اگر جا افتادگی در حد یک آیه باشد:

۴ - ۱ - ۱. تصحیح فوری حافظ: کسر ۲ امتیاز

۴ - ۱ - ۲. تصحیح حافظ با تذکر داور هادی: کسر ۳ امتیاز

۴ - ۱ - ۳. تصحیح نکردن حافظ: کسر ۴/۵ امتیاز

۴ - ۲. اگر جا افتادگی بیش از یک آیه باشد:

۴ - ۲ - ۱. تصحیح فوری حافظ: کسر ۲/۵ امتیاز

۴ - ۲ - ۲. تصحیح حافظ با تذکر داور هادی: کسر ۳/۵ امتیاز

۴ - ۲ - ۳. تصحیح نکردن حافظ: کسر ۵ امتیاز

* منظور از انتقال به آیه یا آیات دیگر فقط در مورد ابتدای آیات است و در صورت ایجاد اشتباه در خلال آیه، انتقال محسوب نمی‌شود و در ستون کلمات کسر امتیاز خواهد شد.

* اگر حافظ در خلال آیاتی که ابتدای آن‌ها باهم مشابه است دچار اشتباه شود، کسر امتیاز در ستون کلمات انجام خواهد شد.

* اگر حافظ در انتقال از انتهای سوره‌ای به سوره دیگر، که با حروف مقطعه آغاز می‌شود، دچار اشتباه شود و به جای حروف مقطعه صحیح، حروف مقطعه دیگری را تلاوت کند، کسر امتیاز در ستون انتقال به آیات دور انجام می‌گیرد؛ مانند قرائت «طه» بعد از اتمام سوره کهف به جای «کهیعص». در مورد حروف مقطعه مشابه، داور هادی می‌تواند پس از وقف حافظ، اشتباه را به وی تذکر ندهد و صبر کند تا ادامه آیات را تلاوت کند و بعد از مشخص شدن نوع اشتباه، کسر امتیاز را در ستون کلمه یا انتقال به دور انجام دهد؛ مانند قرائت «الم» بعد از اتمام سوره توبه به جای «الر» و قرائت «الم» بعد از اتمام سوره انعام به جای «المص».

* اشتباه در آیات کمتر از یک سطر، در ستون اشتباه عبارتی منظور می‌شود.

* چنانچه آیات کوتاه جافتاده بیش از یک سطر باشند، انتقال به دور محسوب می‌شود.

* اگر حافظ یک آیه بیش از یک سطر را تلاوت نکند و داور هادی تمام آیه را کمک کند، به ازای هر سطر ۴ نمره کسر می‌شود.

۵. مکث و تکرار:

اگر شرکت‌کننده بیش از حد متعارف مکث نماید یا عبارتی را برای یادآوری حداکثر تا دو بار تکرار کند، برای هر مکث و هر بار تکرار ۰/۵ امتیاز از وی کسر می‌شود.

* اگر شرکت‌کننده پس از مکث، موفق به ادامه تلاوت نشود، داور هادی مساعدت می‌کند و فقط حسب نوع کمک، امتیاز منفی برای حافظ در نظر گرفته می‌شود.

* اگر شرکت‌کننده پس از مکث، اشتباه تلاوت نماید، داور هادی مساعدت نموده و علاوه بر کسر امتیاز مکث، حسب نوع کمک، امتیاز منفی از حافظ کسر می‌نماید.

* اگر حافظ در خلال آیه پس از مکث، موفق به تلاوت عبارت نشود، در صورت امکان داور هادی ابتدا کلمه اول را تذکر می‌دهد و در صورت تلاوت حافظ، در ستون کلمه کسر امتیاز صورت می‌گیرد. در صورت عدم یادآوری، عبارت را تلاوت می‌کند و در ستون کلمات کسر امتیاز می‌نماید.

* اگر حافظ ابتدای آیه را فراموش و برای یادآوری آن مکث کند، داور هادی باید با خواندن عبارت ابتدایی آیه به حافظ کمک نماید و کسر امتیاز را در ستون کلمات انجام دهد.

* اگر در ابتدای تلاوت و طرح سؤال توسط داور، حافظ سؤال را تشخیص ندهد و از داور هادی برای تشخیص سؤال درخواست کمک کند یا در حین تلاوت بخواهد از داور هادی برای بخش قرائت شده تأیید بگیرد یا نام سوره، شماره صفحه یا شماره آیه را از داور هادی بپرسد، به ازای هر مورد ۰/۵ امتیاز از وی کسر خواهد شد.

* داور هادی سؤالاتی را که از ابتدای سوره آغاز می‌شود، تنها به ذکر نام سوره اکتفا می‌کند و ابتدای سوره را قرائت نمی‌کند.

* اگر حافظ پس از طرح سؤال توسط داور هادی، قرائت خود را پس از استعاذه و بسمله شروع کند و سپس از داور هادی بخواهد مجدد سؤال را تکرار نماید، کسر امتیاز در ستون کلمات درج خواهد شد.

* اگر برگشت حافظ برای یادآوری قسمت بعدی بیش از یک جمله باشد، به ازای قرائت هر نفس اضافه از قبل ۰/۵ امتیاز از وی کسر می‌شود.

* چنانچه حافظ پس از اشتباه و تذکر داور، مرتکب اشتباه دیگری در تلاوت شود، صرفاً اشتباه اول ملاک کسر امتیاز است و کسر امتیاز آن در ستون عدم تصحیح، همان اشتباه درج خواهد شد.

د_ کلیات فنی رشته‌های اذان و دعاخوانی

۱. برای کسب رتبه در هر مرحله و جواز حضور در مرحله بعد، حداقل امتیاز کسب شده توسط شرکت‌کنندگان به شرح ذیل است:

رشته اذان

عنوان / مرحله	صحت و فصاحت	صوت	لحن	آداب، شرایط و اجرای ممتاز	جمع کل
شهرستانی	۹	۲۶	۲۳	۷	۶۵
استانی	۱۰	۲۸	۲۵	۷	۷۰

رشته دعاخوانی

عنوان / مرحله	صحت قرائت و تجوید	وقف و ابتدا	صوت	لحن	اصول اجرا	جمع کل
شهرستانی	۹	۶	۱۶	۲۰	۱۴	۶۵
استانی	۱۰	۷	۱۸	۲۲	۱۵	۷۰

۲. در صورت به تساوی رسیدن امتیازات دو یا بیش از دو نفر از شرکت‌کنندگان، تعیین رتبه ممتاز پس از بررسی بخش‌های نمره‌دهی صورت می‌پذیرد که به ترتیب اولویت در رشته اذان عبارت است از: صوت، لحن، صحت و فصاحت، آداب و شرایط و اجرای ممتاز.

در صورت به تساوی رسیدن امتیازات دو یا بیش از دو نفر از شرکت‌کنندگان، تعیین رتبه ممتاز پس از بررسی بخش‌های نمره‌دهی صورت می‌پذیرد که به ترتیب اولویت در رشته دعاخوانی عبارت است از: لحن، صوت، صحت قرائت و تجوید، وقف و ابتدا، اصول اجرا.

۳. شرکت‌کنندگان در دو مرحله مقدماتی، نهایی (با حضور ۵ تا ۱۰ نفر برتر) به اجرای برنامه می‌پردازند.

تذکر: در مرحله کشوری رشته اذان، امتیازات به شرح زیر اختصاص می‌یابد و حائزان رتبه‌های برتر مشخص می‌شوند: ۳۰ درصد امتیاز مرحله مقدماتی + ۷۰ درصد امتیاز مرحله نهایی.

در مرحله کشوری رشته دعاخوانی، امتیازات به شرح زیر اختصاص می‌یابد و حائزان رتبه‌های برتر مشخص می‌شوند: ۳۰ درصد امتیاز مرحله مقدماتی (شامل: ۲۰ درصد امتیاز مفاهیم + ۸۰ درصد امتیاز دعاخوانی) + ۷۰ درصد امتیاز مرحله نهایی.

۴. مدت زمان قرائت دعا در جنسیت‌ها و مراحل مختلف براساس با توجه به جدول ذیل تعیین می‌شود:

کشوری		استانی	شهرستانی	جنسیت
مرحله دوم	مرحله اول			
۱۳ دقیقه	۹ دقیقه	۹ دقیقه	۷ دقیقه	خواهر
۱۳ دقیقه	۹ دقیقه	۹ دقیقه	۷ دقیقه	برادر

تبصره: مدت زمان قرائت دعا مندرج در جدول فوق، تقریبی است و براساس تصمیم مشترک ستاد برگزاری مسابقات و هیئت داوران، تا ۲۰ درصد قابل تغییر است.

۵. قطعه دعای هر شرکت کننده، با فاصله قرائت یک نفر و به قید قرعه تعیین می شود.

د) کلیات و شرح نمره دهی:

د- ۱. کلیات رشته اذان

امتیازات در بخش های مختلف به شرح زیر محاسبه می شود:

الف) صحت و فصاحت (۱۵ امتیاز)

۱. تلفظ درست الفاظ اذان

* هر مورد تلفظ نادرست کلمه موجب کسر ۲ امتیاز می شود.

* هر مورد تلفظ نادرست اعراب و حروف موجب کسر ۱/۵ امتیاز می شود.

تذکره ۱: در تمام موارد مذکور، در صورت اصلاح پیش از تجدید نفس، فقط یک امتیاز کسر می شود.

تذکره ۲: تکرار یک خطا در تمام موارد مذکور، موجب کسر مجدد امتیاز به همان میزان خواهد شد.

۲. رعایت مخارج، صفات و احکام در حد متعارف اذان

* هر مورد نادرست موجب کسر ۰/۵ تا یک امتیاز می شود.

تبصره ۱: در صورت ادای ناقص، حداکثر ۰/۵ امتیاز کسر خواهد شد.

تبصره ۲: در صورت اصلاح فوری بدون تجدید نفس، ۰/۵ امتیاز و در صورت تکرار غلط، یک امتیاز دیگر کسر خواهد شد.

تبصره ۳: سقف کسر امتیاز برای تلفظ نادرست هر حرف، ۲ امتیاز است.

۳. رعایت میزان کشش حرکات کوتاه و کشیده در حد متعارف اذان

* هر مورد نادرست موجب کسر ۰/۵ تا یک امتیاز می شود.

تبصره: سرجمع کسر امتیاز از این بند، ۵ امتیاز است.

ب) صوت (۴۰ امتیاز)

۱. طنین (زیبایی و جاذبه): ۱۰ امتیاز
۲. مساحت (ارتفاع): ۸ امتیاز
۳. انعطاف (توانایی در سرعت انتقال درجات و پرده‌ها): ۸ امتیاز
۴. تحریر (از حیث کمی و کیفی): ۸ امتیاز
۵. شدت (قوت و رسایی): ۶ امتیاز

ج) لحن (۳۵ امتیاز)

۱. ابداع و نوآوری (مشروط به برخورداری از کیفیت قابل قبول): ۸ امتیاز
۲. زیبایی و جذابیت: ۵ امتیاز
۳. برخورداری از شروع و پایان مناسب در تمام عبارات: ۵ امتیاز
۴. رعایت تکیه‌های صوتی: ۵ امتیاز
۵. رعایت همگونی نغمات و پرده‌ها: ۵ امتیاز
۶. ایجاد حس معنوی و دعوت به نماز: ۴ امتیاز
۷. انتخاب سرعت مناسب و رعایت یکنواختی آن در طول اجرا: ۳ امتیاز

د) آداب، شرایط و اجرای ممتاز (۱۰ امتیاز)

۱. میزان تأثیر بر مستمعان: ۲ امتیاز
 ۲. رعایت آداب و شرایط اجرای اذان: ۴ امتیاز
- * قرائت اذکار مستحب قبل و بعد از هر یک از عبارات اذان موجب کسر یک امتیاز می‌شود.
- * مکث نامتعارف در هر مورد، موجب کسر ۰/۵ امتیاز می‌شود.
- * هر حرکت غیرمستعارف در اجرای اذان که صورت مؤذن را برهم بزند، موجب کسر ۰/۵ تا یک امتیاز خواهد شد.
۳. رعایت وقف و وصل عرفی در اذان: ۴ امتیاز
- * هر مورد نادرست موجب کسر ۰/۵ تا یک امتیاز می‌شود.

د-۳. کلیات رشته دعاخوانی

امتیازات در بخش‌های مختلف به شرح زیر محاسبه می‌شود:

الف) صحت قرائت و تجوید (۱۵ امتیاز)

این بخش شامل سه قسمت است: صحت قرائت، تجوید قرائت و فصاحت قرائت.

- صحت قرائت

۱. موارد کسر ۳ امتیاز:

به ازای هر سطر قرائت کمتر یا بیشتر از حد تعیین شده.

۲. موارد کسر ۲ امتیاز:

۱ - ۱. حذف، اضافه، جابه‌جایی یا تغییر یک کلمه؛

۱ - ۲. حذف، اضافه، جابه‌جایی یا تغییر بیش از یک کلمه (اعم از عبارت، آیه یا سطر).

۳. موارد کسر ۱/۵ امتیاز:

۲ - ۱. حذف، اضافه و تبدیل کردن صداها به یکدیگر؛ مانند تبدیل صدای کوتاه به صدای کوتاه

دیگر؛ تبدیل صدای کشیده به صدای کوتاه و خطا در صلۀ‌ها و ضمیر؛

۲ - ۲. حذف و اضافه کردن تشدید و تنوین؛

تبصره: کسر امتیاز اختلال در تلفظ تشدید، به تشخیص داور حداکثر تا ۰/۷۵ امتیاز است.

۲ - ۳. وصل به سکون؛

۲ - ۴. حذف، اضافه یا تغییر حرف.

تذکره ۱: در تمام موارد مذکور، در صورت اصلاح پیش از تجدید نفس، فقط ۰/۵ امتیاز کسر می‌شود.

تذکره ۲: تکرار یک خطا در تمام موارد مذکور، موجب کسر مجدد امتیاز به همان میزان خواهد شد.

- تجوید قرائت:

۱. موارد کسر ۱ امتیاز:

۱ - ۱. تبدیل کامل مخارج حروف یا صفات ممیز.

تبصره ۱: در صورت ادای ناقص، حداکثر ۰/۵ امتیاز کسر خواهد شد.

تبصره ۲: در صورت اصلاح فوری بدون تجدید نفس، ۰/۵ امتیاز و در صورت تکرار غلط، ۱ امتیاز دیگر

کسر خواهد شد.

تبصره ۳: سقف کسر امتیاز برای تلفظ نادرست هر حرف، ۲ امتیاز است.

۲. موارد کسر ۰/۵ امتیاز:

۲ - ۱. اختلال‌های ناخواسته در تلفظ الفاظ دعا و بروز مشکلاتی از قبیل تپق (اشکال لحظه‌ای در

تلفظ حرکت، حرف و کلمه و اصلاح درجا)

تبصره ۱: در مواردی که آب‌پریدگی در گلو رخ دهد، فقط داور صوت امتیاز کسر می‌کند.
تبصره ۲: در صورت عدم اصلاح موارد مذکور، متناسب با نوع خطای پدیدآمده، از امتیاز کسر خواهد شد؛ مانند این‌که بر اثر تپق، حرکتی تغییر کند یا حرفی به حرف دیگر تبدیل شود.

– فصاحت قرائت:

فصاحت در قرائت دعا، تلفظ واضح حروف و حرکات، بدون تکلف و دوراز گنگی و نامفهومی است.
کسر امتیاز به دلیل اختلال در فصاحت به ترتیب زیر است:

اختلال در تلفظ ممتاز حرکات، هر مورد ۰/۲۵ امتیاز در موارد زیر:

* حرکات کوتاه و کشیده

* نقصان و زیادت در کشش صداهای کوتاه و کشیده (خارج از حد متعارف دعا خوانی)

(ب) وقف و ابتدا (۱۰ امتیاز)

– موارد عمومی کسر امتیاز:

۱. وقف، وصل یا ابتدای مغیر معنا و ناصحیح، موجب کسر ۱ تا ۲ امتیاز می‌شود.

۲. وقف، وصل یا ابتدای ناقص غیر مفهوم، موجب کسر ۰/۲۵ تا ۰/۵ امتیاز می‌شود.

۳. رعایت نکردن اولویت‌های وقف، وصل و ابتدا موجب کسر ۰/۲۵ امتیاز می‌شود.

۴. در مورد وقف اضطراری به دلیل کمبود نفس، عطسه، سرفه و نظایر آن‌ها، امتیازی کسر نمی‌شود.

تبصره: در صورتی که دعاخوان به لحاظ بی‌توجهی، از محل وقف مناسب عبور کند و وقف مغیر معنا یا غیر مفهوم – و لو به دلیل کمبود نفس – مرتکب شود، وقف او اضطراری محسوب نمی‌شود و مطابق بندهای ۱ و ۲، از او امتیاز کسر می‌شود.

۵. تکرار بدون دلیل هریخش از دعا در هرنفس، موجب کسر ۰/۲۵ امتیاز می‌شود.

تبصره: اگر تکرار برای اصلاح اغلاط اعرابی، حرفی و کلمه‌ای باشد، موجب کسر امتیاز نخواهد شد.

۶. مکث نامتناسب و سکوت غیر متعارف و بیش از حد، به کسر ۰/۲۵ امتیاز و حداکثر تا یک امتیاز در کل اجرا منجر می‌شود.

(ج) صوت (۲۵ امتیاز):

۱. طنین (رنگ): ۶ امتیاز

۲. انعطاف: ۴ امتیاز

۳. مساحت (وسعت): ۴ امتیاز

* در دعاخوانی نیازی به استفاده از تمام طبقات صوتی نیست، بلکه مطلوب بودن اجرا ملاک است.

۴. تحریر: ۴ امتیاز

۵. شدت، قدرت و رسایی (حجم یا ولوم): ۳ امتیاز

۶. استفاده مطلوب و هنرمندانه از صوت: ۲ امتیاز

۷. شفافیت و صافی صدا: ۲ امتیاز

* آب‌پردن در گلو، سسکه و نظایر آن، فقط توسط داور صوت کسر امتیاز می‌شود.

* اضطراب، لرزش، خش، گرفتگی، رگه‌دار شدن دایمی و مقطعی، خلط، جیغ، خروسی شدن هر مورد اشکال صوتی از این قبیل، بسته به تشخیص داور برای هر مورد از ۰/۲۵ تا یک امتیاز منفی خواهد داشت.

* به ازای بروز هر عاملی که از جذابیت و زیبایی صدا بکاهد، یک امتیاز کسر خواهد شد.

(د) لحن (۳۰ امتیاز)

شرکت کننده در رشته دعاخوانی می‌تواند از الحان فارسی یا عربی متناسب با فضای دعا استفاده نماید.

- ضوابط و معیارها:

۱. تناسب الحان با معنای دعا: ۶ امتیاز

۲. قدرت تنغیم (پردازش نغمه‌ها) صلابت در اجرای نغمات و تنوع ردیف‌های لحنی: ۶ امتیاز

۳. تنظیم و توزیع آهنگ‌ها بر عبارات (اندازه‌گیری): ۴ امتیاز

۴. تأثیر معنوی (خشوع در اجرا): ۳ امتیاز

۵. خلاقیت و نوآوری مطابق با عرف دعاخوانی در ردیف‌های لحنی: ۳ امتیاز

۶. انتخاب ردیف‌های زیبا و جذاب: ۲ امتیاز

۷. استفاده هنری و مطلوب از تحریرها: ۲ امتیاز

۸. انتخاب سرعت مناسب: ۲ امتیاز

۹. تکیه‌های صوتی کلمات نسبت به لحن: ۲ امتیاز

- موارد کسر امتیاز:

۱. موارد کسر ۲ امتیاز:

۱- ۱. شروع دعا به طور غیرمتعارف (خارج از حد متعارف دعا خوانی)

۱- ۲. ناهمگونی ردیف‌ها (بیشتر از ۱/۵ پرده)

۱- ۳. تقلید و کپی برداری محض

۲. موارد کسر امتیاز:

۲- ۱. خروج از مقام

۲- ۲. انتقال ناهمگون مقام

۲- ۳. ناهمگونی ردیف‌ها (کمتر از ۱/۵ پرده)

۳. موارد کسر ۰/۵ امتیاز:

۳- ۱. تکلف و فشار در اجرای نغمات

۳- ۲. عدم توازن در سرعت اجرا

۴. موارد کسر ۰/۲۵ امتیاز:

۴- ۱. ناکوکی یا خروج از ردیف صدا

۴- ۲. نامطلوب بودن یا لغزش تحریرها

تذکر: میزان کسر امتیاز در مجموع موارد منفی، از ۴ امتیاز تجاوز نمی‌کند.

هـ) اصول اجرا (۲۰ امتیاز):

۱. میزان تأثیر بر مستمعان: ۴ امتیاز

۲. چگونگی تسلط بر مجلس، ارتباط با مخاطب و ایجاد شور در مجلس: ۴ امتیاز

۳. حسن اجرا در شروع و فرود: ۳ امتیاز

۴. وقار و سنگینی متناسب با شأن دعا: ۳ امتیاز

۵. اجرای روان و بی‌تکلف: ۳ امتیاز

۶. نوآوری و خلاقیت در سبک دعا: ۳ امتیاز

تبصره: خواندن دعا از حفظ در مرحله شهرستانی ۲ امتیاز تشویقی دربر خواهد داشت.

کلیات رشته ابتهال

۱- امتیازات رشته ابتهالدر بخش‌های مختلف به شرح زیر محاسبه می‌شود:

آداب و شرایط: بدون امتیاز

تجوید و فصاحت: ۱۰ امتیاز

متن و اداء: ۲۰ امتیاز

صوت: ۳۰ امتیاز

لحن: ۴۰ امتیاز

۲- برای کسب رتبه در مرحله‌استانی و جواز حضور در مرحله‌کشوری، حداقل امتیاز کسب شده توسط شرکت‌کنندگان به شرح ذیل می‌باشد:

تجوید و فصاحت: ۷ امتیاز

متن و اداء: ۱۵ امتیاز

صوت: ۲۰ امتیاز

لحن: ۲۸ امتیاز

۳- در صورت به تساوی رسیدن امتیازات دو یا بیش از دو نفر از شرکت‌کنندگان، تعیین رتبه ممتاز پس از بررسی بخش‌های نمره‌دهی صورت می‌پذیرد که به ترتیب اولویت عبارت است از: لحن، صوت، متن و اداء، تجوید و فصاحت.

۴- شرکت‌کنندگانرشته ابتهال در مرحله کشوری، در دو مرحله مقدماتی و نهایی (با حضور ۵ تا ۱۰ نفر برتر مرحله مقدماتی) اجرای برنامه می‌کنند.

تذکر: در مرحله کشوری رشته ابتهال، امتیازات به شرح زیر اختصاص می‌یابد و حائزان رتبه‌های برتر مشخص می‌شوند: ۲۰٪ امتیاز مرحله مقدماتی + ۸۰٪ امتیاز مرحله نهایی.

۵- تعداد دقیق راه یافتگان به مرحله نهایی در مرحله کشوری، بنا به تشخیص ستاد برگزاری مسابقات و با مشورت هیأت داوران، مشخص می‌شود.

۶- حداقل امتیاز شرکت‌کنندگان در رشته ابتهال در بخش‌های مختلف عبارت است از:

تجوید و فصاحت: ۳ امتیاز

متن و اداء: ۷ امتیاز

صوت: ۱۰ امتیاز

لحن: ۱۲ امتیاز

کلیات رشته همخوانی قرآن کریم و مدیحه‌سرایی

۱- امتیازات قسمت‌هایهمخوانی قرآن کریم و مدیحه‌سرایی در بخش‌های مختلف به شرح زیر محاسبه می‌شود:

* همخوانی قرآن کریم:

- آداب و شرایط: بدون امتیاز
- هماهنگی و حسن اجرا: ۲۵ امتیاز
- تجوید: ۱۵ امتیاز
- وقف و ابتدا: ۱۰ امتیاز
- صوت: ۲۰ امتیاز
- لحن: ۳۰ امتیاز

* مدیحه‌سرایی:

- آداب و شرایط: بدون امتیاز
- هماهنگی و حسن اجرا: ۲۵ امتیاز
- متن و ادا: ۲۰ امتیاز
- صوت: ۲۵ امتیاز
- لحن: ۳۰ امتیاز

۲- برای کسب رتبه در مرحله‌استانی و جواز حضور در مرحله‌کشوری، حداقل امتیاز کسب شده توسط شرکت‌کنندگان به شرح ذیل می‌باشد:

* همخوانی قرآن کریم:

- هماهنگی و حسن اجرا: ۱۷ امتیاز
- تجوید: ۱۰ امتیاز
- وقف و ابتدا: ۷ امتیاز
- صوت: ۱۴ امتیاز
- لحن: ۲۱ امتیاز

* مدیحه‌سرایی:

- هماهنگی و حسن اجرا: ۱۷ امتیاز
- متن و ادا: ۱۴ امتیاز
- صوت: ۱۷ امتیاز
- لحن: ۲۱ امتیاز

۳- در صورت به تساوی رسیدن امتیازات دو یا بیش از دو نفر از گروه‌ها، تعیین رتبه ممتاز پس از بررسی بخش‌های نمره‌دهی صورت می‌پذیرد که به ترتیب اولویت عبارت است از: لحن، هماهنگی و حسن اجرا، صوت، متن و اداء.

۴- شرکت‌کنندگان قسمت‌های همخوانی قرآن کریم و مدیحه‌سرایی در مرحله کشوری، در دو مرحله مقدماتی و نهایی (با حضور ۱۰ تا ۱۵ گروه برتر مرحله مقدماتی) اجرای برنامه می‌کنند.

تذکر: در مرحله کشوری رشته همخوانی قرآن کریم و مدیحه‌سرایی، امتیازات به شرح زیر اختصاص می‌یابد و حائزان رتبه‌های برتر مشخص می‌شوند: ۲۰٪ امتیاز مرحله مقدماتی (شامل: ۳۰٪ امتیاز همخوانی قرآن

کریم + ۷۰٪ امتیاز مدیحه‌سرایی) + ۸۰٪ امتیاز مرحله نهایی (شامل: ۳۰٪ امتیاز همخوانی قرآن کریم + ۷۰٪ امتیاز مدیحه‌سرایی).

۵- تعداد دقیق راه یافتگان به مرحله نهایی در مرحله کشوری، بنا به تشخیص ستاد برگزاری مسابقات و با مشورت هیأت داوران، مشخص می‌شود.

۶- حداقل امتیاز شرکت‌کنندگان در رشته همخوانی قرآن کریم و مدیحه‌سرایی در بخش‌های مختلف عبارت است از:

* همخوانی قرآن کریم:

- هماهنگی و حسن اجرا: ۸ امتیاز

- تجوید: ۵ امتیاز

- وقف و ابتدا: ۳ امتیاز

- صوت: ۷ امتیاز

- لحن: ۱۰ امتیاز

* مدیحه‌سرایی:

- هماهنگی و حسن اجرا: ۸ امتیاز

- متن و ادا: ۷ امتیاز

- صوت: ۸ امتیاز

- لحن: ۱۰ امتیاز

ابتهاال (۱۰۰ امتیاز)

الف) آداب و شرایط (بدون امتیاز)

مدت اجرای ابتهاال ۶ دقیقه می‌باشد و تا ۳۰ ثانیه کمتر یا بیشتر بلامانع است. چنانچه از مدت زمان مذکور عدول گردد به ازای هر ۳۰ ثانیه یک امتیاز کسر می‌گردد. بعنوان مثال چنانچه زمان اجرای ابتهاال ۵:۲۹ دقیقه یا ۶:۳۱ دقیقه گردد مشمول کسر ۲ امتیاز می‌شود. مشخصات مبتهاال و متن و ترجمه با ذکر منبع قبل از اجرا باید به داوران تسلیم گردد، در غیر این صورت ۵ امتیاز کسر می‌گردد.

ب) تجوید و فصاحت در ادا (۱۰ امتیاز)

عدم رعایت مخارج و صفات موجب کسر ۰/۵ تا ۱ امتیاز می‌شود.

ج) متن و ادا (۲۰ امتیاز)

۱. حسن انتخاب متن (مضمون و فنون ادبی) (۱۰ امتیاز)

منظور از مضمون، محتوا و موضوع متن ادبی می‌باشد و ۵ امتیاز دارد و منظور از فنون ادبی، استفاده از

فنون بلاغی از جمله مجاز، استعاره، تشبیه، کنایه و ... می‌باشد و ۵ امتیاز دارد.

۲. مطابقت صحت متن و اداء (از نظر مخارج و اعراب) (۱۰ امتیاز)

برای هر مورد غلط ادایی شامل مخارج و اعراب ۱ امتیاز و برای هر مورد غلط متنی ۰/۵ امتیاز کسر خواهد شد و در صورت تکرار بیش از دو بار مجموعاً ۱ امتیاز کسر خواهد شد.

تذکرات:

۱- انتخاب متن از ادعیه منسوب به ائمه اطهار مانند صحیفه سجادیه موجب کسب هر ۱۰ امتیاز این بخش خواهد شد.

۲- در انتخاب ادعیه مذکور در بند فوق باید وحدت موضوعی و عضوی رعایت شود (باید بین فرازهای انتخابی ارتباط معنایی و نحوی باشد که در صورت عدم رعایت موارد فوق تا ۵ امتیاز کسر خواهد شد)

د) صوت (۳۰ امتیاز)

۱. مساحت (ارتفاع) ۶ امتیاز
۲. طنین (زیبایی و جاذبه) ۱۰ امتیاز
۳. شدت (قوت و رسایی) ۴ امتیاز
۴. انعطاف (توانایی در سرعت انتقال درجات و پرده ها) ۶ امتیاز
۵. تحریر (از حیث کمی و کیفی) ۴ امتیاز

ه) لحن (۴۰ امتیاز)

۱. رعایت خشوع و حس معنوی ۱۰ امتیاز
۲. رعایت همگونی نغمات و پرده ها ۵ امتیاز
۳. زیبایی و جذابیت نغمات ۸ امتیاز
۴. برخورداری از شروع و پایان مناسب ۲ امتیاز
۵. رعایت تکیه های صوتی صحیح ۴ امتیاز
۶. تطبیق آهنگها با مضامین و معانی متن (رعایت تعبیرات) ۵ امتیاز
۷. رعایت فرازها و فرودهای عرفی در فن ابتهال (قفلات) ۶ امتیاز

همخوانی قرآن کریم و مدیحه سرایی

بخش همخوانی قرآن کریم

الف) آداب و شرایط (بدون امتیاز)

۱- تعداد مجاز افراد گروه در هر دو رشته همخوانی و تواشیح ۴ الی ۶ نفر می‌باشد.

به کارگیری تعداد کمتر از ۴ و بیش تر از ۶ نفر موجب حذف گروه خواهد شد. تغییر نفرات مجاز نیست ولی کم یا زیاد کردن افراد در حد نصاب فوق مجاز است.

- ۲- استفاده از هرگونه آلات موسیقی ممنوع و موجب حذف گروه خواهد شد.
تبصره: استفاده از دیپازون در ابتداء اجراء برنامه بلامانع می‌باشد.
- ۳- مشخصات گروه و اعضاء آن و نام سوره و آیات قرآن ، باید قبل از اجراء به هیات داوران تسلیم گردد و عدم ارائه موجب درج ۵ امتیاز منفی خواهد شد.
- ۴- عدم هماهنگی و تناسب لباس ها (بطور فاحش) موجب کسر حداکثر ۱ امتیاز می‌شود.
تبصره: تفاوت رنگ لباس ها در صورت تناسب بلامانع است.
- ۵- عدم رعایت شئون اسلامی در لباس، ظاهر و حرکات اعضاء گروه موجب کسر حداکثر ۲ امتیاز خواهد شد.
- ۶- مدت زمان اجراء برنامه ۷ دقیقه بوده و تا ۳۰ ثانیه کمتر و یا بیشتر بلامانع می‌باشد. چنانچه از مدت زمان مذکور عدول گردد به ازای هر ۳۰ ثانیه یک امتیاز کسر می‌گردد. بعنوان مثال چنانچه زمان اجرای برنامه گروهی ۶:۲۹ دقیقه یا ۷:۳۱ دقیقه گردد، مشمول کسر دو امتیاز خواهد شد.
- ۷- در همخوانی قرآن شروع برنامه از استعاذه و پایان آن تصدیق می‌باشد.

ب) صوت (۲۰ امتیاز)

در بخش صوت همخوانی قرآن کریم استفاده از هر گونه فاصله صوتی حتی اکتاو مجاز نمی‌باشد و داور مربوطه فقط به صدای کل گروه امتیاز خواهد داد. امتیاز این بخش بدین شرح اعطا می‌گردد:
الف) در بخش برادران تا دو اکتاو ۵ امتیاز تا یک و نیم اکتاو ۳/۵ امتیاز و تا یک اکتاو ۲/۵ امتیاز.
ب) در بخش خواهران تا یک و نیم اکتاو ۵ امتیاز و تا یک اکتاو ۳ امتیاز
بخش‌های نمره دهی صوت:

۱. مساحت (ارتفاع) ۵ امتیاز
۲. طنین (زیبایی و جاذبه صدای گروه مورد لحاظ قرار خواهد گرفت) ۶ امتیاز
۳. شدت و قوت (رسایی) ۲ امتیاز
۴. انعطاف (توانایی در سرعت انتقال درجات و پرده‌ها) ۴ امتیاز
۵. تحریر (از حیث کمی و کیفی) ۳ امتیاز

ج) لحن (۳۰ امتیاز)

۱. تنوع ردیف‌های لحنی ۴ امتیاز
۲. ارائه فرود زیبا و منطقی ۲ امتیاز
۳. قدرت تنغیم (پردازش نغمات، تنظیم و توزیع آهنگها، اندازه گیری، قفلات) ۶ امتیاز
۴. القای معانی (رعایت تکیه های صوتی، تصویر معانی و لحن الاداء) ۸ امتیاز
۵. حزن، جاذبه و زیبایی نغمات و پرده ها شامل موارد زیر:
۵-۱- خشوع در تلاوت (حس معنوی) ۲ امتیاز

- ۵-۲- استفاده از ردیف های جذاب، زیبا و بدیع
- ۵-۳- به کارگیری پرده درست و مطلوب برای هر ردیف لحنی
- تذکر: در همخوانی قرآن کریم تقلید بلامانع است.

۵ امتیاز

۳ امتیاز

موارد کسر امتیاز:

۱. ناهمگونی ردیف‌ها، حداکثر تا ۱ امتیاز منفی برای هر مورد کسر می‌گردد.
۲. تکلف در اجراء، برای هر مورد ۰/۵ امتیاز کسر می‌گردد.

د) هماهنگی و حسن اجرا (۲۵ امتیاز)

تذکر: در همخوانی قرآن کریم استفاده از هرگونه فاصله صوتی حتی اکتاو مجاز نمی‌باشد و داور صوت فقط به صدای دسته جمعی امتیاز خواهد داد و استفاده گروه از هر فاصله صوتی موجب کسر ۵ امتیاز خواهد شد.

۱. برخورداری از گر یکدست، هماهنگ و تنظیم‌شده ۱۰ امتیاز
۲. هماهنگی در اداء (در شروع، حین اجرا و پایان هر کلمه) ۶ امتیاز
۳. هماهنگی در اجرای پرده‌ها ۶ امتیاز
۴. هماهنگی در تحریرها ۳ امتیاز

موارد کسر امتیاز:

- هر مورد عدم هماهنگی در اداء کلمات موجب کسر ۰/۵ امتیاز خواهد شد.
- هر مورد عدم هماهنگی در اجرای صحیح پرده موجب کسر ۰/۵ تا یک امتیاز خواهد شد.
- هر مورد عدم هماهنگی در تحریرها موجب کسر ۰/۲۵ امتیاز خواهد شد.
- هر مورد نفسگیری ناخوشایند موجب کسر ۱ امتیاز خواهد شد.
- هر مورد اخلال در برنامه مانند خندیدن، سرفه و موارد مشابه موجب کسر ۱ تا ۲ امتیاز و قطع برنامه توسط گروه به هر دلیل موجب حذف خواهد شد.

ه) تجوید و فصاحت (۱۵ امتیاز)

این بخش شامل دو قسمت تجوید و فصاحت است.

تجوید:

موارد مشمول کسر ۳ امتیاز:

- ۱- حذف، اضافه و تبدیل نمودن صداها به یک‌دیگر؛ مانند: تبدیل فتحه به کسره.
- ۲- تبدیل صداهای کوتاه به صداهای کشیده و بالعکس، هم‌چنین خطا در صلۀ هاء ضمیر؛ مانند: تبدیل «آتاهم» به «آتاهم»، «جاءو» به «جاء» و «مینه» به «منهوه».
- ۳- حذف و اضافه نمودن تشدید و تنوین.

تبصره: اختلال در تشدید به تشخیص داور حداکثر تا ۲ امتیاز کسر خواهد شد.

۴- وصل به سکون و وقف به حرکت، رعایت نکردن وقف به اسکال یا ابدال

۵- حذف یا اضافه نمودن حرف

۶- حذف، اضافه نمودن یا جا به جا خواندن کلمه

موارد مشمول کسر ۲ امتیاز:

تبدیل کامل مخارج حروف یا صفات ممیز؛ مانند: تبدیل «س» به «ث» یا «ط» به «ت» و نظایر آن.

تبصره: در صورت ادای ناقص حداکثر ۱ امتیاز کسر خواهد شد.

موارد مشمول کسر ۱ امتیاز:

۱- عدم رعایت هر یک از نکات و قواعد تجویدی؛ مانند: شدت، رخوت، قلقله، لین، تفخیم، ترقیق، اظهار، ادغام، انقلاب، اخفاء، غنه، مد، اماله، تسهیل، سکت و نظایر آن.

تبصره ۱: در صورت اجتماع بیش از یک قاعده در یک مورد، هر کدام جداگانه محاسبه می‌گردد؛ مانند: تفخیم الف مدی و مد آن در کلمه «قائل».

تبصره ۲: رعایت ناقص موارد یادشده از جمله توازن مقدار غنه‌ها و مدها، کیفیت اخفاء و سایر قواعد در هر مورد، با توجه به میزان نقص موجب کسر ۰/۵ تا ۰/۷۵ امتیاز خواهد شد.

۲- تداخل غیرمتعارف یا افراطی در تلفظ دو حرف مجاور بنا به تشخیص داور؛ مانند: تداخل تلفظ «ع» در «م» در کلمه «یعملون» یا تداخل تلفظ «ع» در «ل» در کلمه «نعلن».

فصاحت:

فصاحت در همخوانی قرآن کریم، تلفظ واضح حروف و حرکات بر اساس لهجه خالص عربی، بدون تکلف و به دور از گنگی و نامفهومی می‌باشد.

موارد مشمول کسر امتیاز:

۱- اختلال کلی و عمومی در تلفظ ممتاز و روان حروف از حیث: مخارج، صفات و احکام حروف؛ تکلف یا سستی در رعایت مخارج، صفات و احکام حروف؛ زیادت و نقصان در مکث بر حروف ساکن و مشدد و در تکیه‌ها حداکثر ۳ امتیاز

۲- اختلال در تلفظ ممتاز حرکات کوتاه و کشیده، نقص در کیفیت تلفظ حرکات بر اساس لهجه فصیح عربی از جمله لزوم تبعیت تمام حرکات از تفخیم و ترقیق حرف مربوط و نیز نقصان و زیادت در کشش صداهای کوتاه و کشیده حداکثر ۳ امتیاز

۳- اختلال در سرعت متناسب ادای حروف و حرکات در طول تلاوت (تند و کند خواندن یا اسراع و ابطاء برخی از کلمات و عبارات و عدم رعایت توازن سرعت ادای حروف و حرکات در طول تلاوت که در مجموع موجب خلل در کیفیت «ترتیل» تلاوت می‌گردد) حداکثر ۱ امتیاز

(و) وقف و ابتدا (۱۰ امتیاز)

تذکر: موارد مربوط به نفسگیری در همخوانی قرآن کریم در بخش هماهنگی و حسن اجرا لحاظ خواهد شد.

۱. وقف، وصل یا ابتدای اقبح (دارای مفهوم کفرآمیز) میان آیات و وصل اقبح آیات، موجب کسر ۲/۵ تا ۳ امتیاز می‌شود.
۲. وقف، وصل یا ابتدای قبیح مغیر معنا میان آیات و وصل قبیح مغیر معنای آیات، موجب کسر ۱/۵ تا ۲ امتیاز می‌شود.
۳. وقف، وصل یا ابتدای قبیح ناقص میان آیات و وصل قبیح ناقص آیات، موجب کسر ۱ تا ۱/۵ امتیاز می‌شود.
- * عبور از وقف لازم که حسب مورد، ممکن است معنای اقبح یا قبیح ایجاد کند، مطابق بندهای بالا موجب کسر امتیاز می‌شود.
۴. رعایت نکردن اولویت‌های وقف، وصل و ابتدا موجب کسر ۰/۵ تا ۱ امتیاز می‌شود.

مدیحه سرایی

الف) آداب و شرایط (بدون امتیاز)

- ۱- تعداد مجاز افراد گروه در هر دو رشته همخوانی و تواشیح ۴ الی ۶ نفر می‌باشد. به کارگیری تعداد کمتر از ۴ و بیش‌تر از ۶ نفر موجب حذف گروه خواهد شد. تغییر نفرات مجاز نیست ولی کم یا زیاد کردن افراد در حد نصاب فوق مجاز است.
- ۲- استفاده از هرگونه آلات موسیقی ممنوع و موجب حذف گروه خواهد شد. تبصره: استفاده از دیپازون در ابتداء اجراء برنامه بلامانع می‌باشد.
- ۳- مشخصات گروه و اعضاء آن و متن تایپ شده مدیحه سرایی (تواشیح) همراه با ترجمه و اعراب‌گذاری کامل و منبع متن باید قبل از اجراء به هیات داوران تسلیم گردد و عدم ارائه موجب درج ۵ امتیاز منفی خواهد شد.
- ۴- عدم هماهنگی و تناسب لباس‌ها (بطور فاحش) موجب کسر حداکثر ۱ امتیاز می‌شود. تبصره: تفاوت رنگ لباس‌ها در صورت تناسب بلامانع است.
- ۵- عدم رعایت شئون اسلامی در لباس، ظاهر و حرکات اعضاء گروه موجب کسر حداکثر ۲ امتیاز خواهد شد.
- ۶- مدت زمان اجراء برنامه ۷ دقیقه بوده و تا ۳۰ ثانیه کمتر و یا بیشتر بلامانع می‌باشد. چنانچه از مدت زمان مذکور عدول گردد به ازای هر ۳۰ ثانیه یک امتیاز کسر می‌گردد. بعنوان مثال چنانچه زمان اجرای برنامه گروهی ۶:۲۹ دقیقه یا ۷:۳۱ دقیقه گردد، مشمول کسر دو امتیاز خواهد شد. تعداد مجاز افراد گروه در هر دو رشته همخوانی و تواشیح ۴ الی ۶ نفر می‌باشد.

ب) صوت (۲۵ امتیاز)

امتیاز این بخش بدین شرح اعطا می‌گردد:

۷ امتیاز

۱. مساحت (ارتفاع)

در بخش برادران تا ۲/۵ اکتاو ۷ امتیاز تا ۲ اکتاو ۵/۵ امتیاز و تا ۱/۵ اکتاو ۴ امتیاز
در بخش خواهران تا ۲ اکتاو ۷ امتیاز تا ۱/۵ اکتاو ۵/۵ امتیاز و تا ۱ اکتاو ۳ امتیاز

۲. طنین (زیبایی و جاذبه صدای گروه مورد لحاظ قرار خواهد گرفت) ۷ امتیاز
۳. شدت و قوت (رسایی) ۲ امتیاز
۴. انعطاف (توانایی در سرعت انتقال درجات و پرده‌ها) ۴ امتیاز
۵. تحریر (از حیث کمی و کیفی) ۲ امتیاز
۶. صوت تکخوان در نگاه کلی ۳ امتیاز

تبصره: در صورت تعدد تکخوان ها معدل صدای آنها محاسبه خواهد شد. منظور از تکخوان، تکخوانی است که در قالب ملودی های اجرا شده در گروه نباشد.

ج) لحن (۳۰ امتیاز)

۱. تطابق آهنگ ها با معانی و مضامین متن ۸ امتیاز
۲. تنوع آهنگ و همگونی نغمات ۸ امتیاز
(رعایت تعبیرات، تلفیق مناسب نغمات با متن، رعایت تکیه های صوتی، تناسب ریتم و ملودی با اوزان شعری)
۳. برخورداری از ریتم یا ضرب آهنگهای متناسب و متنوع ۴ امتیاز
۴. زیبایی، تاثیر و جاذبه آهنگ ها ۱۰ امتیاز

تذکرات:

- ۱: داور لحن ملودی های تکخوان و گروه را در امتداد یکدیگر محاسبه می نماید. به عبارت دیگر لحن تکخوان جدا محاسبه نمی شود.
۲: استفاده از ملودیهایی تقلیدی یا مشهور به شرط تغییر متن بلا مانع است در غیر اینصورت به تناسب متن استفاده شده تا ۲ امتیاز کسر می شود.
۳: ملودی انتخاب شده نباید خلاف شئون باشد در غیر اینصورت تا ۳ امتیاز کسر می گردد.

د) هماهنگی و حسن اجرا (۲۵ امتیاز)

۱. برخورداری از گر یکدست، هماهنگ و تنظیم شده ۱۰ امتیاز
۲. هماهنگی در اداء کلمات ۵ امتیاز
۳. هماهنگی در اجرای پرده‌ها ۵ امتیاز
۴. هماهنگی در تحریرها ۲ امتیاز
۵. استفاده از فنون زیباسازی نظیر فواصل صدایی مختلف، هارمونی، صدای زمینه یا آکورد و ... ۳ امتیاز

موارد کسر امتیاز:

۱. هر مورد عدم هماهنگی در اداء کلمات موجب کسر ۰/۵ امتیاز خواهد شد.
۲. هر مورد خروج از پرده صحیح موجب کسر حداقل ۰/۵ و حداکثر ۱ امتیاز خواهد شد.
۳. هر مورد عدم هماهنگی در تحریرها موجب کسر ۰/۲۵ امتیاز خواهد شد.
۴. هر مورد نفسگیری ناخوشایند موجب کسر ۰/۵ امتیاز خواهد شد.
۵. هر مورد اخلال در برنامه مانند خندیدن، سرفه و موارد مشابه موجب کسر ۱ تا ۲ امتیاز و قطع برنامه توسط گروه به هر دلیل موجب حذف خواهد شد.

هـ) متن و ادا (۲۰ امتیاز)

تذکر: متن اجرا می‌تواند عربی یا عربی فارسی باشد و بخش فارسی آن حداکثر ۳۰ درصد کل متن را می‌تواند در بر گیرد.

۱. حسن انتخاب متن (مضمون و فنون ادبی) ۱۰ امتیاز
شرح: منظور از مضمون، محتوا و موضوع متن ادبی می‌باشد و ۵ امتیاز دارد و منظور از فنون ادبی، استفاده از فنون بلاغی از جمله مجاز، استعاره، تشبیه، کنایه و ... می‌باشد و ۵ امتیاز دارد.
۲. مطابقت صحت متن و اداء (از نظر مخارج و اعراب) ۱۰ امتیاز
تبصره: برای هر مورد غلط ادایی شامل مخارج و اعراب ۱ امتیاز و برای هر مورد غلط متنی ۰/۵ امتیاز کسر خواهد شد و در صورت تکرار بیش از دو بار مجموعاً ۱ امتیاز کسر خواهد شد.